

Sensorveiledning TEOL34152 – Jesu lignelser og deres mangfoldige resepsjon

Eksamensformulering:

Analyser en attestert eller mulig lignelsesfortolkning fra antikken, middelalderen, reformasjonsperioden eller nyere tid ved hjelp av resepsjonsteori.

Hva skal vektlegges i bedømmelsen?

All undervisning, arbeidskrav og pensum i dette heisemnet er bygget opp om at studentene skal kunne analyse lignelsesfortolkninger i ulike perioder med hjelp av resepsjonsteori. Jeg har laget eksamensoppgaven vid, siden det ikke er viktig hvilken epoke eller medium lignelsesfortolkningen er fra, eller hvilken lignelse de analyserer, men at de viser at de kan bruke resepsjonsteori og trekke inn relevant historiske, sosiale, kulturelle og interseksjonell kunnskap. En grunnleggende kunnskap i emnet er at all bibelresepsjon er kontekstuell; den er epokal og modal, avhengig av tid, sted og medium:

“Al beskæftigelse med Bibelen er en undersøgelse af den mening, teksterne skaber i en given sammenhæng. Det er denne meningsskabelse, som vi betenger konfigurationer. Konfigurationer er alltid konkrete: De er materielle spor af en tidsbundet meningsskabende aktivitet” (Buch Hansen & Tang Nielsen, 2021, s. 12).

Derfor får elevene selv velge lignelsesfortolkning og hvilke teorier de benytter.

Følgende elementer er viktige for å få god karakter.¹

1. God struktur på oppgaven med
 - Introduksjon med problemstilling/beskrivelse av hva en skal gjøre, hvordan/ved hjelp av hvilke teorier en skal gjøre det og gjerne hensikten med at en undersøker dette.
 - Presentasjon av materialet
 - Presentasjon av resepsjonsteorier
 - Analyse og muligens diskusjon. Her må en benytte minst to resepsjonsteorier/teori for to pensumartikler/bøker. Kvalitet er viktigere enn kvantitet. Og en må bruke teoriene i

¹ Diskutert med studentene under seminaret 26. 4.23.

analysen. I tillegg bør en dra inn relevant historiske, sosiale, kulturelle og interseksjonell kunnskap.

- Avslutning med oppsummering av hva en har gjort, funn og hva resepsjonsteoriene har hjulpet en til å se.
2. Holde seg innenfor oppgavebegrensingene (3000-4000 ord).
 3. Referere riktig.
 4. Litteratur utenfor pensum kan være et pluss.

Dette emnet tilbys både på bachelor- og masternivå, avhengig av hvilket studieprogram det inngår i. Pensum på masternivå er mer omfattende enn på bachelornivå, og til eksamen forventes høyere grad av kunnskap og faglig refleksjon i emnet på masternivå enn på bachelornivå.

Undervisning og arbeidskrav

I seminarundervisningen har vi diskutert hva en lignelse er og hva resepsjon er. Vi har lært om Jesus lignelsers likheter med jødiske *meshalim* og med gresk-romerske fabler. Vi også diskutert likheter mellom lignelser og andre muntlige fortellinger, som folkeeventyr. Elevene har lagt fram ulike resepsjonsteorier for hverandre og vi har hatt om resepsjon i ulike perioder: samtiden, moderne tid, reformasjonsperioden, middelalderen og antikken.

Studentene har fullført fem arbeidskrav. Disse oppgavene har jeg bygget opp slik at de gir studentene kunnskaper og praktisk øvelse fram mot eksamen.

Arbeidskrav, pensum og informasjon om emnet finnes i vedlegget under.

Vedlegg

Arbeidskrav

- 1. Finn er nåtidig tolkning av en av Jesu lignelser. Dette kan være i alle slags media: Tekst, teater, film, tale, ordbok, tagging, broderi, salme, sang osv.**
 - Presenter den nåtidige tolkningen/resepsjonen
 - Hva kjenner du igjen i den nåtidige tolkningen fra den nytestamentlige lignelsen? (for de med gresk: bruk gjerne gresk når du presenter lignelsen)
 - Har det skjedd en nytolkning av lignelsen? Om så, hva/hvordan?

2. Presenter resepsjonsteori fra minst to pensumartikler muntlig i timen eller skriftlig.

Du kan velge fra denne listen eller annen pensumlitteratur.

- Bokkapitlet «Introduction: Impulses and Parameters of this Study» i Reception History, Tradition and Biblical interpretation: Gadamer and Jauss in Current Practice (Evans)
- Artikkelen «Reception History and Beyond: Toward the Cultural History of Scriptures» Beal) i Biblical interpretation
- Bokkapitlet «Explorations in the reception of the Bible» av England, Emma ; Lyons, William John
- Bokkapitlet «Introduction: The Constitutive Divide of Reception History» av BRENNAN W. BREED
- Bokkapitlet «Introduction» i Yvonne Sherwoods bok A biblical text and its afterlives
- Bokkapitlet «The End of the Word as We Know It: The Cultural Iconicity of the Bible in the Twilight of Print Culture» av Timothy Beal i Iconic Books and Texts
- Artikkelen «Bush's Bible as a Liberal Bible (Strange Though that Might Seem)» av Sherwood, Yvonne

3. Gi tilbakemelding på en annens oppgaver (fra arbeidskrav 2).

Avtal å møtes, gjør muntlig og/eller skriftlig. Helst muntlig. Diskuter hverandres oppgaver. Skriv en bitteliten bekreftelse på Canvas (i arbeidskravet) om at du har utført oppgaven og hvem du har gitt tilbakemelding.

Dere kan, for eksempel, ta utgangspunkt i dette:

- Beskriv det du har lest/hørt (den annens arbeidskrav)
- Hva slags resepsjonsteori presenteres?
- Brukes det noen metaforer for resepsjon i denne teorien?
- Hvordan skiller denne resepsjonsteorien seg fra andre resepsjonsteorier du kjenner til?
- Mener denne resepsjonsteorien at det finnes noen opprinnelig tekst som senere fortolkninger er resepsjon av?
- Skiller denne resepsjonsteorien mellom en teksts virkningshistorie og bruk av teksten?
- Om dere vil, kan dere også leke dere litt med hvordan denne resepsjonsteorien kan belyse samtidsresepsjonene dere presenterte i første arbeidskrav.

4. Analyser en lignelsestolkning fra reformasjonsperioden eller moderne tid ved hjelp av resepsjonsteori (fra minst én pensumartikkel – annen enn sist).

- Presenter tolkningen/resepsjonen
- Presenter det du kjenner igjen fra den nytestamentlige lignelsen? (for de med gresk: bruk gjerne gresken når du presenterer elementer fra lignelsen)
- Har det skjedd en nytolkning av lignelsen? Om så, hvordan? Bruk resepsjonsteori når du analyserer tolkningen.

5. Analyser en attestert eller mulig² lignelsestolkning fra antikken eller middelalderen ved hjelp av resepsjonsteori fra minst to pensumartikler.

Dersom attestert resepsjon:

- Presenter fortolkningen/resepsjonen
- Hva kjenner du igjen fra den nytestamentlige lignelsen? (for de med gresk: bruk gresken når du presenterer lignelsen)
- Har det skjedd en nytolkning av lignelsen? Om så, hvordan? Bruk resepsjonsteori når du analyserer tolkningen.
- Dersom mulig resepsjon:
- Presenter den mulige fortolkningen/resepsjonen
- Hvilke kilder/«stories» har du benyttet deg av i denne mulige fortolkningen av lignelsen?
- Bruk resepsjonsteori når du analyserer hvordan dette er en nytolkning av lignelsen

Pensum

See Leganto: <https://bibsys->

[k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/16036361500002204?institute=47BIBSYS_UBO&auth=SAML/](https://bibsys-k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/16036361500002204?institute=47BIBSYS_UBO&auth=SAML/)

<https://bibsys->

[k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/16036361920002204?institute=47BIBSYS_UBO&auth=SAML](https://bibsys-k.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/16036361920002204?institute=47BIBSYS_UBO&auth=SAML/)

² Attestert resepsjon er en lignelsesfortolkning som er bevart og vi har tilgang til. Mulig resepsjon er fortolkninger som ikke er bevart eller skrevet ned, men som er historisk plausible og dermed kunne ha funnet sted. For å utforske disse, må vi bruke historisk informert fantasi. Se Reinertsen, E. A. (2022). Props in the Parable Plots? The Significance of Intersectional Female Characters in Attested and Possible Parable Reception. *Faculty of Theology*. Oslo, University of Oslo. **Ph. D.:** 283.
p. 39-52

Beskrivelse av emnet

Eksamensoppgaven, undervisning, pensum og arbeidskrav bygger på følgende beskrivelse av emnet på [TEOL3152 – Jesu lignelser og deres mangfoldige resepsjon – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#) og [TEOL4152 – Jesu lignelser og deres mangfoldige resepsjon – Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

Emnet gir innblikk i mangfoldige og kreative måter Jesu lignelser har blitt tolket gjennom tidene. Lignelser er metaforiske fortellinger med fortolkende rammer, og regnes av mange som kjernen i Jesu lære. Bibelresepsjon har blitt svært populært det siste tiåret og gir nye innsikter i og utfordringer til teksttolkningen.

I dette emnet vil vi dykke ned i spennende og mangfoldige tolkninger av noen av Jesu lignelser og analysere dem i lys av fortolkernes historiske, sosiale, kulturelle og interseksjonelle situasjoner. Vi vil også studere sammenhenger mellom Jesu lignelser og jødiske *meshalim* og gresk-romerske fabler og diskutere hva lignelser, resepsjon og fortolkning er.

Emnet retter seg mot teologistudenter, siden kunnskaper om og ferdigheter til å tolke nytestamentlige fortellinger er en sentral del av teologers faglighet, og mot andre som har interesse av å studere Jesu lignelser og deres resepsjon på et akademisk nivå. Det forutsettes ikke gresk for å studere emnet.³

Hva lærer du?

Kunnskap

Du får kunnskap om hvordan resepsjon skjer i interaksjon mellom lignelser, fortolkere og historiske, kulturelle, sosiale og interseksjonelle faktorer. Du vil lære mer om både ulike lignelsene som er tillagt Jesus, deres mangfoldige resepsjon, antikke *meshalim* og fabler og om resepsjonsteori.

Ferdigheter

Du vil oppøve ferdigheter til å kunne tolke Jesu lignelser og analysere deres resepsjon ved hjelp av eksegetiske, interseksjonelle, intertekstuelle og resepsjonsteoretiske metoder. Emnet vil gjøre deg bedre i stand til å fortolke nytestamentlige lignelser og analysere lignelsesresepsjon.

Generell kompetanse

Du vil få en mer kritisk og kunnskapsrik holdning til Jesu lignelser og deres resepsjon, samt opparbeide selvstendighet i tekstfortolkning og når du leser aktuell faglitteratur.

Dette emnet tilbys både på bachelor- og masternivå, avhengig av hvilket studieprogram det inngår i. Pensum på masternivå er mer omfattende enn på bachelornivå, og til eksamen forventes høyere grad av kunnskap og faglig refleksjon i emnet på masternivå enn på bachelornivå.

³ Her skjedde det en feil i emnebeskrivelsen. På masternivå skulle det stå at gresk forventes. Siden det ikke står, kan vi ikke kreve det. En del studenter har gresk og kan bruke det på eksamen.